

ROZHODNUTÍ KOMISE

ze dne 14. listopadu 2006,

kterým se spojení označuje za slučitelné se společným trhem a s fungováním Smlouvy o EHP

(Věc COMP/M.4180 – Gaz de France/Suez)

(oznámeno pod číslem K(2006) 5419)

(Pouze francouzské znění je závazné)

(2007/194/ES)

Dne 14. listopadu Komise přijala rozhodnutí ve věci spojování podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků⁽¹⁾, a zejména podle čl. 8 odst. 2 tohoto nařízení. Úplné znění tohoto rozhodnutí bez důvěrných údajů je k dispozici v jazyce, v němž je znění rozhodnutí závazné, na internetové stránce generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_fr.html

A. STRANY

- (1) GDF je energetická skupina, která je zastoupená ve všech odvětvích plynárenského průmyslu a přidružených energetických služeb. Působí v těžbě, výrobě, dopravě, skladování, distribuci a prodeji zemního plynu, hlavně ve Francii, ale také v Belgii, Německu, Spojeném království, Lucembursku, Maďarsku a Španělsku. V Belgii kontroluje Gaz de France společně s Centricou společnost SPE⁽²⁾, která působí na belgickém trhu elektřiny a zemního plynu a je dodavatelem energetických služeb.
- (2) Skupina Suez působí v průmyslu a ve veřejně prospěšných službách. Organizace skupiny spočívá na čtyřech operativních odvětvích ve dvou oblastech činnosti, kterými jsou energie a životní prostředí. Hlavními společnostmi skupiny Suez působícími v oblasti energie jsou Electrabel (elektřina a plyn), Distrigaz (plyn), Fluxys (doprava s skladování plynu), Elyo (z níž se v lednu 2006 stala Suez Energy Services), Fabricom, GTI, Axima a v odvětví energetických služeb Tractabel Engineering. Podle informací, které strany poskytly, Suez Energie Europe vlastní menšinový podíl 27,5 % ve společnosti Elia, která je provozovatelem přepravní soustavy elektřiny v Belgii.

B. TRANSAKCE

- (3) Na základě oznámené transakce začlení GDF do své struktury skupinu Suez, která jako právní subjekt zanikne. Návrh na spojení bude předložen mimořádným valným hromadám obou skupin, aby návrh odsouhlasily kvalifikovanou většinou, a nevyžaduje zahájení nabídky veřejného odkupu akcií skupiny Suez. Správní rady obou skupin, skupiny Suez dne 25. února 2006 a GDF dne

26. února 2006, již schválily návrh spojení. Fúze se uskuteční výměnou akcií jedna ku jedné.

- (4) Uskutečnění předmětné transakce je závislé na změně zákona z 9. srpna 2004 provedené francouzským parlamentem, jejímž cílem je snížit účast státu v kapitálu GDF na méně než 50 %.
- (5) Vzhledem k výše uvedenému představuje oznámená transakce spojení ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. a) nařízení (ES) č. 139/2004 o spojování.

C. ANALÝZA HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

1. Problémy hospodářské soutěže, které spojení přináší

- (6) Ve svém rozhodnutí se Komise domnívá, že spojení by představovalo překážku účinné hospodářské soutěže ve čtyřech odvětvích: v plynárenském odvětví v Belgii, v plynárenském odvětví ve Francii, v odvětví elektřiny v Belgii a v tepelných soustavách ve Francii.

Plynárenské odvětví v Belgii

- (7) V případě plynárenského odvětví v Belgii byla zjištěna závažná narušení účinné hospodářské soutěže na dále uvedených trzích dodávek plynu H a/nebo plynu L (definovaných na vnitrostátní úrovni):

— zprostředkovatelským distributorům (tedy „interkomunálními“ podnikům, v nichž mají účast sdružení obcí, „přiděleným dodavatelům“, pokud odběratel nevyužije možnosti zvolit si svého dodavatele, jakými jsou ECS (Electrabel Customer Solutions) a nově působící subjekty na trhu dodávek plynu v Belgii, jako např. společnosti Essent a Nuon),

⁽¹⁾ Úř. věst. L 24, 29.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ Společnosti GDF a Centrica vlastní každá 50 % podíl holdingové společnosti, která v roce 2005 získala 51 % účast ve společnosti SPE. Společně tak ovládají SPE. Bývalí vlastníci SPE, společnosti ALG a Publilum, vlastní prostřednictvím jiné holdingové společnosti 49 % SPE. Tuto společnost ale neovládají.

- velkým průmyslovým odběratelům,
- malým průmyslovým a obchodním odběratelům,
- domácnostem; rozhodnutí neuvádí, zda tyto zeměpisné trhy jsou celostátní nebo užší (tři regiony, Brusel, Flandry a Valonsko mají jiný časový harmonogram zavádění liberalizace),
- plynovým elektrárnám.

Strany by měly velice vysoké kumulované tržní podíly a na všech trzích by zaujímaly vedoucí postavení.

- (8) Spojení by vyřadilo z hospodářské soutěže nejlépe si stojícího konkurenta tradičního provozovatele. Navíc žádná jiná společnost by nebyla schopná uplatňovat stejný konkurenční nátlak jako GDF. Můžeme mít zato, že vysoké tržní podíly GDF se dají vysvětlit určitým počtem předností a výhod, kterým se společnost těší, a žádný jiný konkurent je ve stejné míře nenabízí. Kromě toho, že GDF je tradičním provozovatelem velké sousední země, který má přístup k širokému a diverzifikovanému portfoliu plynu, zejména v případě LNG, má tato společnost v Belgii přednostní přístup ke skladování plynu H, ve Francii u belgické hranice vlastní skladovací prostory pro plyn L, je spoluvlastníkem některých tranzitních plynovodů vedoucích přes Belgii a vykonává společnou kontrolu nad některými vstupními místy tím, že má přidělené kapacity. Pokud jde o plyn L, tak například noví konkurenti na belgickém trhu, jako Nuon a Essent, si mohou plyn zajistit pouze od skupiny Suez a GDF, které jsou spojeny dlouhodobými smlouvami s [...] (*), jež pokrývají celý vývoz této společnosti do Belgie a Francie.
- (9) Rozhodnutí dále zdůrazňuje, že existují vysoké vstupní bariéry, které posilují horizontální účinky plynoucí z výše uvedené kumulace tržních podílů. Tyto překážky se týkají přístupu k plynu (strany, jež jsou předmětem spojování, mají přístup k největší části plynu dováženého do Belgie a téměř všechny mají dlouhodobé smlouvy na dovoz), přístupu k infrastrukturám (včetně kontroly, kterou strany vykonávají nad společností Fluxys, která je provozovatelem soustavy, včetně správy tranzitních sítí společností Distrigaz, nedostatečné vstupní kapacity, zahlcení sítě), přístupu k LNG (jediný terminál v Belgii, který je v Zeebrugge, spravuje Fluxys LNG, dceřiná společnost Suez), přístupu ke skladování plynu H v Belgii (fran-

couzské skladovací prostory, které vlastní GDF, jsou nejlépeším náhradním řešením mimo Belgii), specifikací kvality a chybějící likvidity v terminálu v Zeebrugge. Jestliže značný počet těchto překážek existoval již před spojením, pak některé z nich (jako vlastnictví plynovodů a přidělení kapacit a skladování) jsou danou transakcí ještě umocněny.

Plynárenské odvětví ve Francii

- (10) Pokud jde o plynárenské odvětví ve Francii, její zeměpisné trhy jsou založené na rozdělení země do pěti vyrovnávacích zón, a to sever, západ, východ, jih a jihozápad. Hlavní přepravní soustava zóny jihozápad je ve správě Total Infrastructure Gaz France (TIGF), 100 % dceřiné společnosti Totalu, a přepravní soustava prvních čtyř zón je ve správě GDF Réseau transport (GRT gaz), 100 % dceřiné společnosti GDF. Podle průzkumu trhu se pět vyrovnávacích zón vyznačuje rozdílnými konkurenčními podmínkami, o čemž svědčí zejména přetížení jednotlivých zón.
- (11) Vzhledem k tomuto zeměpisnému rozdělení do pěti zón rozhodnutí poukazuje na významná narušení účinné hospodářské soutěže na těchto trzích:
- na trzích dodávek plynu H velkým zákazníkům, kteří využili svého práva vybrat si svého dodavatele v zónách sever, východ, západ a jih, a pro plyn L na severu,
  - na trzích dodávek plynu H malým zákazníkům, kteří využili svého práva vybrat si svého dodavatele v každé z pěti zón, a pro plyn L na severu,
  - na trzích dodávek plynu H místním distribučním podnikům, které využily svého práva vybrat si svého dodavatele v zónách sever a východ, a pro plyn L na severu,
  - na trzích dodávek plynu H domácnostem od 1. července 2007 v každé z pěti zeměpisných zón, jakož i pro plyn L v zóně sever. Tyto trhy zůstávají po určitý počet měsíců potenciální, nicméně vytvoření nového subjektu a jeho důsledek, tedy zánik společnosti Suez⁽¹⁾ jako konkurenta GDF, povede k tomu, že od vstupu na trh odradí další potenciální konkurenty, a tím posílí již tak vysoké překážky vstupu na tento trh,

(*) Části tohoto textu byly vynechány za účelem neprozrazení důvěrných informací; tyto části jsou uvedeny v hranatých závorkách a označeny hvězdičkou.

⁽¹⁾ Skupina Suez si vytvořila významnou pozici u velkých průmyslových odběratelů dodávek plynu (prostřednictvím společnosti Distrigaz) a jako distributor vody ve Francii (prostřednictvím společnosti Lyonnaise des eaux) je již v kontaktu s několika miliony domácností, díky čemuž je tato skupina jedním z nejlépe postavených subjektů, kteří mohou konkurovat GDF při otevření trhu domácnostem od 1. července 2007.

— na trzích dodávek plynu H elektrárnám, které fungují na plyn v zónách sever a východ, a na severu pro plyn L. Tyto trhy zůstávají potenciální⁽¹⁾, ale vzhledem k projektům uvést elektrárny tohoto typu v budoucích letech do provozu, by transakce vedla k tomu, že by zanikl nejlépe si stojící subjekt, který by mohl konkurovat GDF.

GDF má vedoucí postavení na všech trzích. V každém případě to, že skupina Suez (Distrigaz) odejde z trhu, posílí subjekt s vedoucím postavením, protože vyřadí jednoho z nejlépe si stojících a nejsilnějších konkurentů.

(12) Rozhodnutí, stejně jako v případě Belgie, vysvětluje, jakým způsobem závažné překážky pro vstup na trh v oblasti přístupu k plynu a k infrastrukturám posilují horizontální účinky spojování. Pokud jde o přístup k plynu, strany, které jsou předmětem spojení, mají přístup ke stěžejnímu podílu plynu dováženého do Francie a mají téměř všechny dlouhodobé smlouvy o dovozu. Pokud jde o plynárenské infrastruktury, téměř všechny patří GDF buď přímo, nebo prostřednictvím její dceřiné společnosti GRT gaz (pouze infrastruktury v zóně jihozápad vlastní a spravuje Total).

Odvětví elektřiny v Belgii

(13) Rozhodnutí poukazuje na závažné narušení účinné hospodářské soutěže na těchto trzích:

— na belgickém trhu výroby a velkoobchodního prodeje elektřiny: díky spojení pohltí belgický tradiční dodavatel Electrabel (Suez) svého největšího konkurenta, jehož elektrárny jsou na hodnotové křivce⁽²⁾ umístěné od střední části výše. Toto ještě více posiluje možnost subjektu vzešlého ze spojení určovat ceny na velkoobchodním trhu s elektřinou v Belgii,

— na vnitrostátním trhu pomocných služeb a vyrovnávacího proudu, na němž transakcí dojde ke spojení jediných dvou dodavatelů, kteří dodávají většinu těchto služeb společnosti Elia, provozovateli rozvodné sítě,

— na vnitrostátním trhu dodávek elektřiny velkým průmyslovým a obchodním zákazníkům (> 70 kV), na němž kromě společnosti Electrabel (Suez) působí pouze RWE a EDF (nedávno svou činnost zahájila SPE (GDF)). Na tomto trhu dojde k posílení stávající vedoucí pozice Electrabelu vyřazením jednoho z jediných dvou dobře si stojících konkurentů (SPE (GDF) a EDF),

⁽¹⁾ Ke dni tohoto rozhodnutí GDF provozovala jedinou plynovou elektrárnu, která ve Francii existuje, a dodávala jí potřebný plyn.

⁽²⁾ Na konkurenčním trhu stanovuje ceny elektřiny elektrárna, která má nejvyšší marginální náklady při výrobě elektřiny v určité době, tedy stanovuje je výrobce, který se nachází na nejvyšším bodě nabídkové křivky (které se v elektrárenském odvětví často říká „hodnotová křivka“).

— na vnitrostátním trhu dodávek elektřiny malým průmyslovým a obchodním zákazníkům (< 70 kV), na němž tržní podíl SPE (GDF) posiluje již tak vedoucí postavení skupiny Suez,

— dodávky elektřiny domácnostem, které si mohou vybrat svého dodavatele, což je trh, na němž by strany měly a posílily by své vedoucí postavení na základě regionální a celostátní definice daného zeměpisného trhu.

(14) Rozhodnutí kromě horizontálních účinků spojení poukazuje také na některé vertikální dopady této transakce, které posilují vedoucí postavení skupiny Suez na trzích s elektřinou v Belgii.

(15) Protože plyn je surovinou pro výrobu elektřiny, rozhodnutí poukazuje na možnost a zájem stran zvyšovat cenu plynu, zejména cenu flexibilního zásobování plynových elektrárn.

(16) Rozhodnutí mimo jiné zdůrazňuje, že strany budou podrobně znát nejdůležitější nákladovou položku plynových elektrárn svých konkurentů, a tím i jejich cenovou a výrobní politiku.

(17) Vzhledem k tomu, že strany jsou hlavními dodavateli pomocných služeb a vyrovnávacího proudu společnosti ELIA, rozhodnutí poukazuje na možnost a zájem stran zvyšovat konkurentům cenu pomocných služeb a vyrovnávacího proudu.

(18) Čtvrtý problém, který budí z vertikálního pohledu obavy a na který rozhodnutí poukazuje, je odstranění jediného konkurenta skupiny Suez, který je v současné době schopen předložit dvojí nabídku (plyn + elektřina) malým podnikům a domácnostem.

(19) Rozhodnutí vysvětluje, proč významné překážky vstupu na trh týkající se i) přístupu k výrobní kapacitě elektřiny, ii) zelených certifikátů a kogenerace, iii) nelikvidního charakteru obchodování s elektřinou a iv) přístupu k přenosové a rozvodné infrastruktuře, posilují horizontální účinky spojení.

Tepelná soustava ve Francii

(20) Mezi různými „službami spojenými s energií“, dodávanými oběma stranami, je jedna služba, u níž transakce vyvolává problémy s fungováním hospodářské soutěže: jde o trh delegování správy veřejné služby městského vytápění ve Francii („tepelná soustava“), definovaný jako celostátní.

- (21) Dlouhodobé smlouvy na správu tepelné soustavy (na 12 až 24 let) uzavírají městské úřady na základě výběrových řízení, jichž se ve skutečnosti účastní pouze několik francouzských specializovaných společností. Jde o tyto dodavatele: Dalkia (skupina Veolia), SES-Elyo (skupina Suez), Socram (skupina Thion) a Cogac (Cofathec-Coriance, skupina GDF). Cogac (skupina GDF) má zásadní podíl ve společnosti Socram (skupina Thion) a nepochybně společnou kontrolu nad touto společností.
- (22) Po spojení se strany stanou hlavním subjektem na trhu. Transakcí bude vyřazen Cogac (skupina GDF), který narušoval fungování trhu, což vysvětluje chybějící koordinaci na trhu.
- (23) Kromě toho vedoucí postavení GDF jako dodavatele plynu pro každého, kdo se účastní výběrového řízení na správu nějaké tepelné soustavy ve Francii, vytváří další faktor, který zmírňuje konkurenční tlaky na tomto trhu.

2. Závazky nabízené stranami

- (24) K vyřešení problémů hospodářské soutěže, na něž Komise poukázala, předložily strany dne 20. září 2006 některé závazky.
- (25) Odpovědi jednotlivých tržních subjektů, které Komise konzultovala, ukázaly ve velké většině, že tyto závazky nejsou dostatečné k vyřešení problémů hospodářské soutěže, které oznámená transakce vyvolala.
- (26) Poté, co Komise strany informovala o výsledcích konzultací s příslušnými tržními subjekty, strany dne 13. října 2006 své původní závazky pozměnily.

Znění závazků ze dne 13. října 2006

- (27) Závazky, které strany předložily, obsahují pět hlavních bodů:
- Prodej účasti skupiny Suez ve společnosti Distrigaz. Tak bude subjekt vzniklý spojením moci požadovat, aby jej pro potřeby jeho elektráren a klientely ECS plynem zásoboval Distrigaz. Objemy zásobování budou ale omezeny a budou postupně klesat, maximální doba trvání příslušných smluv pro hlavní část daných objemů je [...] * let (ode dne prodeje společnosti Distrigaz).
  - Prodej 25,5 % účasti Gaz de France v SPE.
  - Strany se zřeknou veškeré kontroly – *de iure* i *de facto* – nad společností Fluxys SA, která po reorganizaci svých činností bude jediným správcem všech regulo-

vaných plynových soustav v Belgii (přepravní/transitní síť, skladování, terminál LNG v Zeebrugge). Tímto vedení společnosti Fluxys SA, kterou strany nebudou moci kontrolovat, bude výhradně rozhodovat o celkovém plánu investic do regulovaných plynárenských infrastruktur.

- Řada doplňujících opatření, které se týkají plynárenských infrastruktur v Belgii a ve Francii.
- Prodej Cofathec Coriance a tepelné soustavy Cofathec Service s výjimkou účasti, kterou má Cofathec Coriance v Climespace a SESAS.

Posouzení závazků Komisí

- (28) Na základě posouzení informací získaných již v rámci šetření, zejména výsledků z dřívější konzultace tržních subjektů, se Komise domnívá, že pozměněné závazky, předložené stranami dne 13. října 2006, jí umožňují již bez další konzultace trhu jasně prohlásit, že jsou dostatečné k tomu, aby odstranily problémy hospodářské soutěže vyvolané ohlášenou transakcí, a to jak v Belgii, tak ve Francii, a to zejména z těchto důvodů:
- Prodej Distrigaz, účasti GDF v SPE, prodej Cofathec Coriance a tepelných soustav Cofathec Service odstraňuje současné působení stran na všech trzích, které by mohlo narušit účinnou hospodářskou soutěž. Prodej také řeší problémy vertikální uzavřenosti mezi trhem plynu a elektřiny.
  - Ztráta kontroly stran nad společností Fluxys SA a nápravná opatření v plynárenských infrastrukturách v Belgii a ve Francii jsou dostatečná k omezení překážek pro vstup na trh, a to v míře umožňující rozvoj účinné hospodářské soutěže.

D. ZÁVĚR

- (29) Spojení, tak jak bylo oznámeno, by na určitých trzích významným způsobem narušovalo účinnou hospodářskou soutěž. Pozměněné závazky, které strany předložily dne 13. října 2006, jsou dostatečné k tomu, aby odstranily zjištěné problémy hospodářské soutěže. Z tohoto důvodu rozhodnutí stanoví, že s výhradou dodržení závazků předložených stranami dne 13. října 2006 a opětovně pak 6. listopadu 2006, se spojení označuje za slučitelné se společným trhem.
- (30) Tímto rozhodnutím Komise prohlašuje, že oznámená transakce je slučitelná se společným trhem a s fungováním Dohody o EHP podle čl. 8 odst. 2 nařízení o spojování.